

Списък с резюмета

на гл.ас. д-р Деница Петкова Загорчева-Койчева

за участие в конкурс за заемане на академична длъжност доцент по област на висше образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8.Икономика (Финанси), обявен от Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ в ДВ, бр. 27/02.04.2021г.

I. ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД – МОНОГРАФИЯ

- 1. Загорчева, Д.,** Планиране и управление на собствените приходи на общините чрез симулатори за бюджетиране, 2021, УИ Епископ Константин Преславски, Шумен, с. 1-158, ISBN 978-619-201-485-8.

Резюме: Монографията представя един нов модел за планиране на собствените приходи чрез използване на симулатори при бюджетирането. Симулаторите са конфигурирани на база прилаганите методи при планиране. Отделните симулатори генерират прогнозни стойности за всяко отделно перо от собствените приходи. Крайната прогноза се извежда от един симулатор или като комбинация от получените прогнозни стойности.

Моделът за планиране чрез използване на симулатори за бюджетиране може да се ползва от всички разпоредители в бюджетния сектор. Моделът може да е основа за разработване на аналогични модели за планиране в разходната част или в непубличния сектор.

Симулаторите могат да послужат като фундамент за разширени и по-подробни теоретико-приложни изследвания, с което да се обогати теорията и практиката на бюджетирането. Моделът и симулаторите могат да бъдат използвани в практическите занятия със студенти.

II. ПУБЛИКУВАНИ КНИГИ НА БАЗАТА НА ЗАЩИТЕН ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

1. **Загорчева, Д.**, Оценка на данъчната и инвестиционната политика на общините чрез модел за оценка на локалната бизнес среда, УИ Епископ Константин Преславски, Шумен, 2020, с. 1-248, ISBN 978-619-201-434-6.

Резюме: Проблемът при анализиране на бизнес средата е, че се акцентира върху фактори с трайно установено влияние, а няма подходящ инструментариум за мониторинг и анализ на динамичните процеси, сегментирани в икономическата и политическата среда. Икономическата и политическата среда се характеризират с особена динамика и могат в кратки срокове да променят значимо локалната бизнес среда. Промяната в местната данъчна политика и стратегиите за икономическо развитие на района, както и липсата на политически консенсус при вземане на управленски решения от местната власт, могат да имат негативен ефект върху действащата индустрия в района. Подобни решения и легализирани (влезли в сила) законови изменения не могат да се изменят през бюджетната година. Това налага постоянно наблюдение на промените, генерирани от местните органи на управление, познаване на нагласите за бъдещо развитие и възможност за диалог между местните власти и индустриалния бизнес в града.

Потребители на модела са общини, индустриалните предприятия, финансови и кредитни институции, браншови организации, фирми в сферата на търговията и услугите, фирми и лица, изготвящи икономически оценки и анализи, прогнозатори, органи на централната власт, физически лица и др.

Моделът може да се използва в практическите занятия на студентите. Моделът може да се използва самостоятелно или като допълнение към други форми и модели за изследване на бизнес средата. Моделът до момента няма аналог.

III. СТАТИИ И ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В РЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ

1. **Zagorcheva, D., Pavlov, D.**, Dynamic Estimation of the Local Business Environment in Support to Investment Decisions of the Top Managers. Serbian Journal of Management Vol. 15 (2), 2020, pp. 263-275, e-ISSN 2217-7159.

Резюме: Всеки мениджър има някои инвестиционни идеи за развитие на бизнеса. Част от инвестициите са свързани с изграждане на производствени мощности на нови места и инвеститорите са изправени пред различни рискове, които дори биха могли да спрат първоначалните планове за развитие. Много от тези рискове се дължат на липсата на надеждни данни за бизнес средата в новите области. Целта на тази статия е да представи как местната бизнес среда се влияе от местната инвестиционна политика. По този начин предприемачите ще могат да сравняват условията на бизнес средата в различните градове, както и да идентифицират възможна динамика в техните тенденции.

IV. СТАТИИ И ДОКЛАДИ, ПУБЛИКУВАНИ В НЕРЕФЕРИРАНИ СПИСАНИЯ С НАУЧНО РЕЦЕНЗИРАНЕ

1. **Загорчева, Д.**, Алгоритъм за успешен общински бюджет, IN: SocioBrains, Issue 77/2021, pp. 144-151, Journal homepage: www.sociobrains.com, ISSN 2367-5721 (online).

Резюме: Подготовката и изготвянето на общинския бюджет е една от най-важните задачи пред ръководството на всяка община. Чрез бюджета местните власти представят визията си за развитие на региона, гарантират функционирането на местните структури, осигуряват възможност за развитие на местната икономика, поддържане на жизнения стандарт на населението и изпълнение на политическите обещания. Общинският бюджет може да се разглежда от различни аспекти – финансов, политически, икономически, административен и пр.

Статията предлага систематизиран алгоритъм на планирането и изпълнението на общинския бюджет. Фокуса е насочен към основния етап на бюджета, който включва цикъл от дейности (етапи) в строго определена последователност.

2. **Загорчева, Д.**, Симулаторите за планиране като иновативен подход в управлението на публичния сектор, IN: SocioBrains, Issue 75/2020, pp. 154-160, Journal homepage: www.sociobrains.com, ISSN 2367-5721 (online).

Резюме: Релацията между потребности и възможности е ключов фактор за консенсус между управляващите и обществото. Акцентира се върху мониторинга на публичните средства, провокирано от: различия в потребностите, различия в приоритетите, липса на доверие, ограничени механизми за граждански контрол и недостатъчна прозрачност при разпределението и разходването на публични средства. Това поставя въпроса за търсене на иновативни подходи в управлението на публичния сектор.

Предложените симулатори се основават на различни методи за планиране и управление на публичните средства. Симулаторите могат да се прилагат както при планиране и управление на приходите, така и за разходите в публичния сектор. Използването на симулатори представлява иновативен подход при управлението на публични средства. Симулаторите могат да се ползват в практическото обучение на студенти и ученици. Могат да бъдат и основа за бъдещи изследвания и разработки.

3. **Загорчева, Д.**, Формиране на спестовни нагласи с фокус върху индивидуалните характеристики на хората, IN: SocioBrains, Issue 76/2020, pp. 160-165, Journal homepage: www.sociobrains.com, ISSN 2367-5721 (online).

Резюме: Повечето научни разработки по темата се фокусират върху глобалните и общи фактори, предразполагащи към спестовни нагласи. Настоящата разработка също прави кратък преглед на тези фактори и как те повлияват различните финансови нагласи на индивидите.

Съществуват редица фактори, които влияят върху решенията за спестяване. Тези фактори по различен начин повлияват всеки отделен индивид и макар да имат еднакъв размер или ефект за всички, личните ни представи и убеждения провокират различни решения към консумиране или спестяване на доход. Докладът е фокусиран върху персоналните фактори, тези, които произтичат от индивидуалните характеристики на индивидите.

4. **Zagorcheva, D.**, Internal financial control in the public sector - norms, contractors, scope, IN: SocioBrains, Issue 70/2020, pp. 71-75, Journal homepage: www.sociobrains.com, ISSN 2367-5721 (online).

Резюме: Разходването на средства от публичния сектор винаги е било обект на наблюдение. Чувствителността на обществото към резултатите от управлението на публични средства поставя нови ангажименти пред контрола и мониторинга при отчитането на разходите и изпълнението на дейностите от публични организации.

Вътрешният финансов контрол в публичния сектор е задължителен и се осъществява на база два основни нормативни документа – Закон за финансово управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и Закон за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС). Разграничаването на двата вида вътрешен контрол не се основава само на правния им регламент, но и на изискванията към лицата, обхвата, формата и момента, към който се осъществява.

5. **Загорчева, Д.**, Използване на симулатори при съставяне на бюджета като ефективен инструмент за управлението му, Годишник на ШУ "Епископ Константин Преславски" - ФМИ, том XXI С, 2020, с.119-130, ISSN 1311-834X.

Резюме: В практиката е почти невъзможно да предложим „перфектния бюджет“, съставен по „универсален метод“, но могат да се предложат инструменти и модели, които да генерират реалистичен и изпълним бюджет. Днес все по-осезаема е потребността от модел за бюджетиране на собствените приходи, който се основава на обективна информация, извежда разумни прогнози, предлага реални резултати и гарантира изпълнение на планираните стойности.

В статията се акцентира върху ползването на симулатори като инструмент на управлението.

6. **Загорчева, Д.**, Ефекти от промяната на държавния бюджет на Република България за 2020 г., провокирана от пандемията КОВИД-19, Сборник с доклади МАТТЕХ 2020, УИ "Епископ Константин Преславски", Шумен, с.181-188, ISSN 1314-3921.

Резюме: Докладът представя изменението на Държавния бюджет на Република България, породено от пандемията КОВИД-19. Целта е чрез преглед на изпълнението

към 30.06.2020 г. да се определи ефектът от промяната и готовността на държавата да осигури финансова стабилност в настоящата ситуация. За целта са ползвани реални данни от публикуваните от Министерство на финансите отчети. Настоящият доклад се основава само на преглед на отчетените стойности по отделните пера. Окончателен анализ с мнение може да бъде направен едва при окончателното годишно отчитане на изпълнението на държавния бюджет.

7. **Загорчева, Д.**, Симулатори за съставяне на общинския бюджет, Сборник с доклади от Юбилейна международна научна конференция, том 1/2020, Наука и икономика на ИУ - Варна, 2020, с.201-211, ISBN 978-954-21-1037-8 (RePEc).

Резюме: Планирането на бюджета може да се определи като фундамент, тъй като с него се определят лимитите, ограниченията и определените допускания за периода на цялостното му изпълнение. Трудно е да предложим единен модел, но могат да се предложат различни механизми при прогнозиране, които да генерират реалистичен и изпълним бюджет.

Фокуса е поставен върху потребността от модел за бюджетиране, който се основава на достоверни данни и да генерира разумни прогнози.

8. **Zagorcheva, D.**, Review of some significant changes in taxation in Bulgaria since the transition to today, SocioBrains, Issue 55/2019, Journal homepage: www.sociobrains.com, pp. 213-216, ISSN 2367-5721.

Резюме: От 1990 г. в България стартираха редица промени. Периодът на „прехода“ започна с промяна в управлението, но наложи цялостно реструктуриране на системите и организацията в държавата. Фискалната политика винаги е била основен елемент при проявяване на политическите намерения за развитие и икономическо израстване на страната.

В статията се прави преглед на значимите данъчни промени като политика и облагане.

9. **Zagorcheva, D.**, Dynamics of the Bulgaria's external debt for the period 1999 -2018, IN: SocioBrains, Issue 54/2019, Journal homepage: www.sociobrains.com, pp. 97-103, ISSN 2367-5721.

Резюме: Управлението на външния дълг е основен макроикономически ангажимент за ръководството на всяка държава. Цялостната политика по управление на дълга е обвързана с редица дейности и условия. На първо място трябва да се създаде и приеме подходяща нормативна база, която ще бъде основа за целия процес по управление на дълга. Нормативната база трябва да е съобразена с икономическата конюнктура и порядките на съответната държава. Законовата основа трябва да е ясна, приложима и разбираема за всички лица в процеса на администриране и управление на външния дълг. На второ място е важно да се подготви подходяща институционална

структура за администрирането на дълга на държавата. Тази структура следва да включва институции

и лица, които имат необходимите законови права да администрат дълга. При формирането на институционална структура за администриране на дълга е важно да се създадат трайни и задължителни вътрешно-институционални връзки между отделните институции, така че да се осигури надеждна комуникация и обмен на информация помежду им. На трето място от съществено значение е да се подбере подходящ инструментариум за контролиране и мониторинг на дълга. Целта на контрола е да се осигури възможност за безпрепятствено посрещане на плащанията по дълга. Мониторинга има за цел да осигури наблюдение, което да очертава тенденции при изменението на дълга и ранно да сигнализира за неблагоприятни влияния и негативни изменения. На последно място за управлението на дълга е важно да се създаде функционална система за идентифициране и измерване на риска. Тази система следва не само да идентифицира отделните рискове в процеса на обслужване и управление на дълга, но и да структурира рисковете съобразно тяхната значимост и възможност за проява. Правилното преминаване през описаните етапи може да гарантира формирането на надежден апарат за управление на държавния дълг. Цялостната политика по управление на дълга обаче следва да е постоянна, но и отворена за промяна и реакция на външни влияния.

10. **Загорчева, Д.**, Основни проблеми при изготвяне на бюджетите на общините, Годишник на ШУ "Епископ Константин Преславски" - ФМИ, том XIX С, 2018, с.81-90, ISSN 1311-834X.

Резюме: Статията е насочена към представяне на процеса на бюджетиране на местните единици. Целта е да се открият отделните етапи, механизмите за контрол и последващото управление и проблемите, с които се сблъскват общините при формирането и изпълнението на бюджета. Бюжетирането е сложен и последователен процес, който изисква използването на подходящ инструментариум при формирането му, за да обслужи потребностите на институцията и тя да продължи да функционира успешно.

11. **Загорчева, Д.**, Спестяването - някои непопулярни фактори, които му влияят, Сборник с доклади МАТТЕХ 2018, УИ "Епископ Константин Преславски", Шумен, с.343-350, ISSN 1314-3921.

Резюме: Спестяването се разглежда като задържане на доходи и отлагане на потреблението за бъдещ период. В широк аспект под спестяване се разбира всяко целенасочено или нецеленасочено задържане на дохода или част от него. В тесен смисъл спестяването се аналогизира само със онази част от него, която е така съхранена (инвестирана), че да не губи своята покупателна способност.

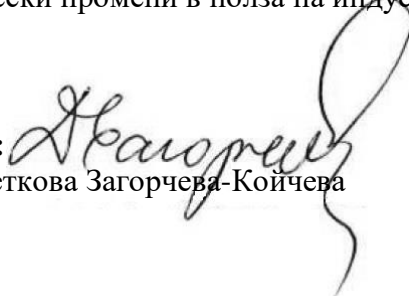
В статията се акцентира върху някои специфични фактори, влияещи върху спестовните нагласи.

12. **Загорчева, Д.,** Значение на данъчната и инвестиционна политика на общините за подобряване на локалната бизнес среда, Сборник с доклади от Научна конференция - НИИ към ИУ Варна, 2018, с.166-177, ISBN 978-954-21-0956-3.

Резюме: Наличието и развитието на индустриалните предприятия има съществено значение за всяка община. То предполага ангажираност на населението, трудова заетост, икономически растеж, добър стандарт на живот и пр. От друга страна, общините имат интерес от създаването на подходящи условия за развитие на промишлена дейност в района. Тази взаимовръзка имплицира релацията „община – индустриален бизнес”.

Основен инструмент на местните власти за повлияване на локалните условия за бизнес е общинската данъчна и инвестиционна политика.

Включените в изследването критерии са управляеми от общините, т.е. една незадоволителна оценка може да е аргумент пред властта за инициране на икономически промени в полза на индустриалните предприятия.

Изготвил:
Деница Петкова Загорчева-Койчева